

Verkaveling Koordhoekstraat 35-37, Zarren (gem. Kortemark)

Archeologisch vooronderzoek t.b.v. de **Archeologienota ID24253**

Programma van maatregelen

na bureauonderzoek – 2022K210

Colofon

Titel: Verkaveling Koordhoekstraat 35-37, Zarren (gem. Kortemark)
Archeologisch vooronderzoek t.b.v. de Archeologienota ID24253-Verslag van
resultaten Bureauonderzoek (2022K210)

Status: definitief

Datum: 26 november 2022

Auteur: lic. D. Demey

Kaartvervaardiging: lic. D. Demey

Projectcode OE: 2022K210

Oudland projectcode: ZAKO-22

Erkend archeoloog: Dieter Demey (OE/ERK/Archeoloog/2017/00194)

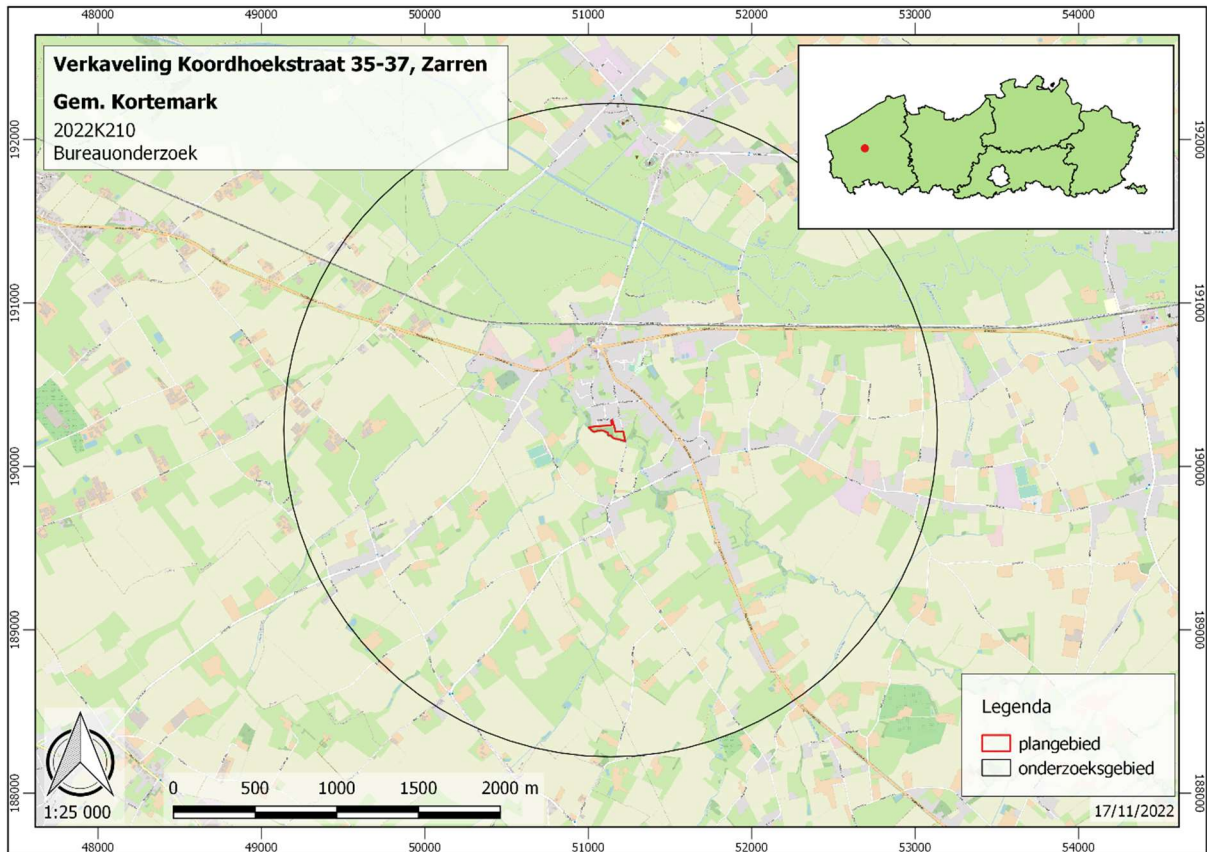
Bewaarplaats documentatie: Oudland BV

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

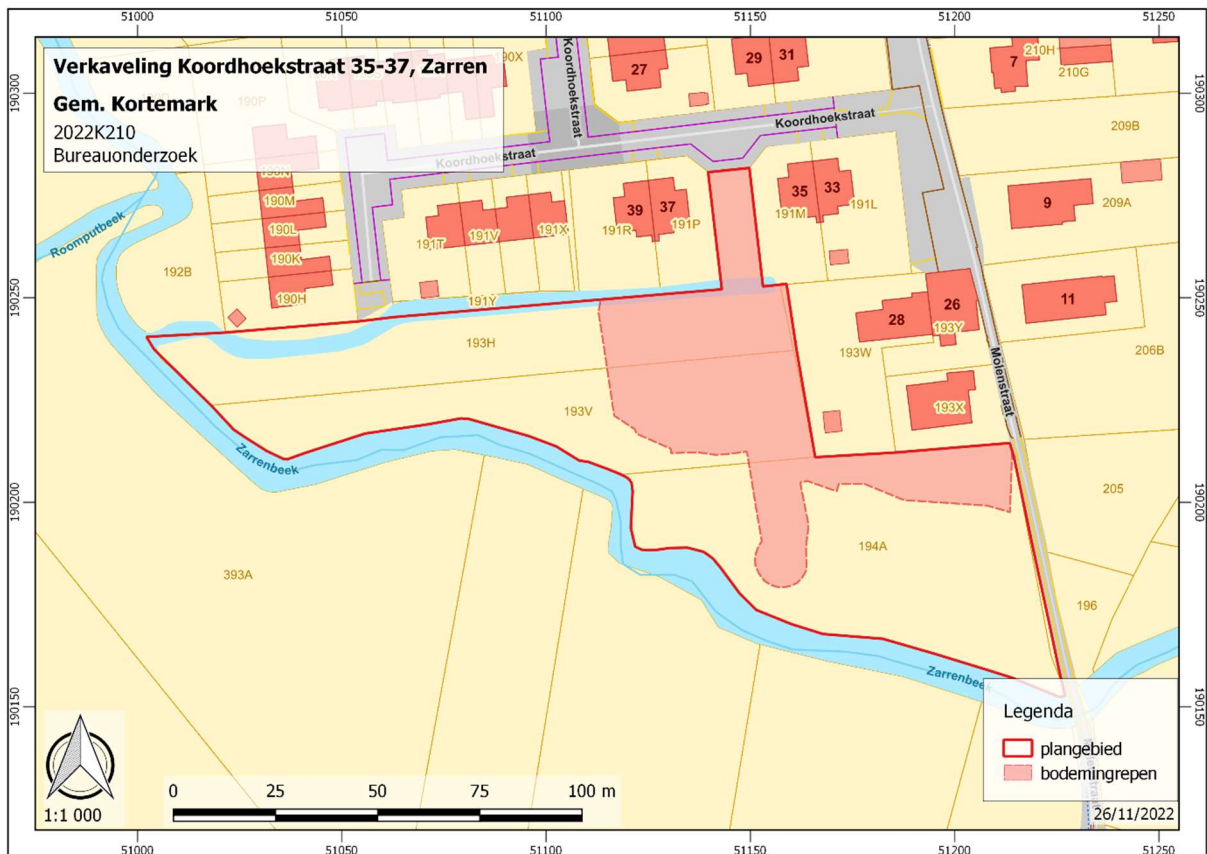
Oudland BV
Fortbekeweg 11
8000 Koolkerke
telefoon: 0468/34 13 05
E-mail: info@oudland.be

© Oudland BV, 2022

Oudland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Figuur 1: locatie plangebied op topografische kaart (bron: openstreetmap.org)

Figuur 2: projectie plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be)

1 Administratieve gegevens

1.1 Administratieve gegevens

Archeologienota:	ID224253		
Nota:	-		
Projectcode Agentschap OE:	2022K210	bureauonderzoek	
Site code (intern gebruikt):	ZAKO-22		
Erkende archeoloog:	Dieter Demey (Oudland BV) OE/ERK/Archeoloog/2017/00194		
Locatie plangebied:	Provincie:	West-Vlaanderen	
	Gemeente:	Kortemark	
	Deelgemeente:	Zarren	
	Postcode:	8610	
	Adres:	Nabij Koordhoekstraat 35 en 37	
	Toponiem:	Koordhoekstraat	
	Kadastraal:	KORTEMARK - AFDELING 4 ZARREN, sectie A, perceel 191n, 193h, 193v en 194a	
	Bounding Box:	ZW: X: 51002.2	Y: 190151.88
		NO: X: 51227.7	Y: 190281.73
Oppervlakte betrokken percelen:	9.468 m ²		
Oppervlakte bodemingrepen:	3.050 m ²		
Oppervlakte plangebied:	9.468 m ²		
Oppervlakte onderzoeksgebied:	15.566 km ²	bureauonderzoek	
Termijn uitvoering onderzoek:	17 t.e.m. 26 november 2022		
Betrokken actoren:	Dieter Demey veldwerkleider, erkend archeoloog		
Wetenschappelijke advisering:	-		

2 Aanleiding en opzet

2.1 Aanleiding

Oudland BV heeft in november 2022 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van de geplande verkaveling Koordhoekstraat 35-37 te Zarren (gem. Kortemark). De verkaveling voorziet in de realisatie van 4 bouwloten voor ééngezinswoningen met bijhorende infrastructuur (wegenis en riolering). Hiertoe wordt een modificatie van het maaiveld voorzien.

Het archeologisch vooronderzoek bestond uit een bureauonderzoek. Tijdens het bureauonderzoek is door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen getracht om eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied te inventariseren, waarden en veiligstellen.

2.2 Opzet

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen, beschrijft de aard van de maatregelen en de uitvoeringswijze ervan.

3 Gemotiveerd advies

3.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Met het bureauonderzoek is de inventarisatieopdracht van het archeologisch vooronderzoek maar gedeeltelijk gerealiseerd en is veiligstelling van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen het plangebied niet gegarandeerd. Er is wel een archeologisch potentieel vastgesteld maar deze blijft gelimiteerd vanwege het ontbreken van een exhaustieve inventaris van archeologische vindplaatsen binnen het plangebied. Aldus is aanvullend archeologisch vooronderzoek noodzakelijk.

3.2 De afwezigheid van archeologische sites

Het uitgevoerde bureauonderzoek biedt geen zekerheid over de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen de grenzen van het plangebied. **Aanvullend archeologisch vooronderzoek is aangewezen.**

3.3 Impactbepaling

De impact van de geplande inrichting is pas te bepalen na opmaak van de exhaustieve vindplaatsinventaris en na verificatie van de vermoede aardkundige opbouw van het plangebied. **Aanvullend archeologisch vooronderzoek is aangewezen.**

3.4 Waardebepaling

Waardstelling is pas mogelijk na opmaak van een exhaustieve inventaris van archeologische vindplaatsen. **Aanvullend archeologisch vooronderzoek is aangewezen.**

3.5 Bepaling van maatregelen

Alsnog kunnen geen maatregelen vooropgesteld worden die bepalen hoe met eventuele waardevolle archeologische sites moet worden omgegaan binnen de grenzen van het plangebied in het kader van de geplande inrichting.

3.6 Aanvullend vooronderzoek in uitgesteld traject

Omdat een aanvullend archeologisch vooronderzoek voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden economisch onwenselijk wordt geacht door de bouwheer is geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij de archeologienota wordt aangeleverd op basis van het bureauonderzoek. Voorgesteld wordt om de uitvoering van het beargumenteerd aanvullend vooronderzoek als bindende bepaling te laten gelden bij de omgevingsvergunning.

4 Programma van maatregelen

4.1 Afbakening van zones

Het programma van maatregelen heeft betrekking op de impactzone van de geplande verkaveling, d.i. het deel van het plangebied waarbinnen alle toekomstige bodemingrepen zijn geconcentreerd zoals omschreven in de administratieve gegevens.

4.2 Algemene vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het aanvullend archeologisch vooronderzoek dient het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied. Het aanvullend archeologisch vooronderzoek beoogt hierbij steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. De opzet en onderzoeksopdracht van het archeologisch vooronderzoek is gemotiveerd in de archeologienota (Oudland-rapport 59).

Het aanvullend archeologisch vooronderzoek realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van de onderzoeksvragen:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het plangebied, welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- II. Wat was het historisch landgebruik van het plangebied, wat is de invloed daarvan voor (eventueel) aanwezige archeologische resten en zijn er verstoorde zones aan te wijzen?
- III. Zijn er archeologische resten bekend of te verwachten binnen het plangebied en welke is hun aard, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad?
- IV. Wat is de invloed van de geplande werkzaamheden op (eventuele) archeologische resten en op welke manier kan hiermee bij de planuitvoering worden omgegaan?

4.3 Onderzoekstrategie en -methode

Binnen de impactzone van de werken worden enkel nog zgn. sporensites verwacht. Voorgesteld wordt om deze te inventariseren middels een proefsleuvenonderzoek. Het proefsleuvenonderzoek dient de observatie van alle vermoede archeologisch relevante niveaus.

Voor het plangebied is uitsluitend een rurale historiek gedocumenteerd. Er zijn geen argumenten gevonden die aanleiding geven tot voortgezet gespecialiseerd archivalisch onderzoek. Geofysisch onderzoek wordt niet weerhouden omdat wordt aangenomen dat eventuele archeologische niveaus of spoorvullingen onvoldoende contrast bieden om interpreteerbare en nuttige meetresultaten op te leveren. Veldkartering is niet weerhouden omdat situering van eventuele artefactenconcentraties hier als weinig informatief wordt geacht.

4.3.1 Proefsleuvenonderzoek naar jongere sporensites

Het proefsleuvenonderzoek realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van specifieke onderzoeksvragen:

- a) Welke bodemsporen zijn geobserveerd? Zijn er ruimtelijke variaties opgemerkt?
- b) Welke vondstencategorieën zijn opgemerkt? Zijn er ruimtelijke variaties aan te wijzen?
- c) Is er sprake van een archeologische vindplaats? En welke is desgevallend de aard en begrenzing van de vindplaats?
- d) Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- e) Op welke diepte zijn archeologisch relevante bodemsporen waargenomen? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?
- f) Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- g) Wat is de bewaringstoestand van de vondsten?

- h) Geven geassocieerde vondsten aanwijzingen voor een datering of fasering van de vindplaats?
- i) Wat zijn de waargenomen aardkundige eenheden? En confronteert het proefsleuvenonderzoek met het bureauonderzoek?
- j) Hoe confronteert het proefsleuvenonderzoek met de resultaten van het bureauonderzoek?
- k) Wat betekenen eventuele vindplaatsen mogelijk voor een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
- l) Is er sprake van waardevolle vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden? Is deze bedreiging te milderen?
- m) Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant? Verdienen bijzondere aspecten speciale aandacht?
- n) Welke natuurwetenschappelijke analyses zijn aangewezen voor de beantwoording van de onderzoeksvragen? Welk type analyses en hoeveel?

4.4 Onderzoekstechnieken

4.4.1 Proefsleuven

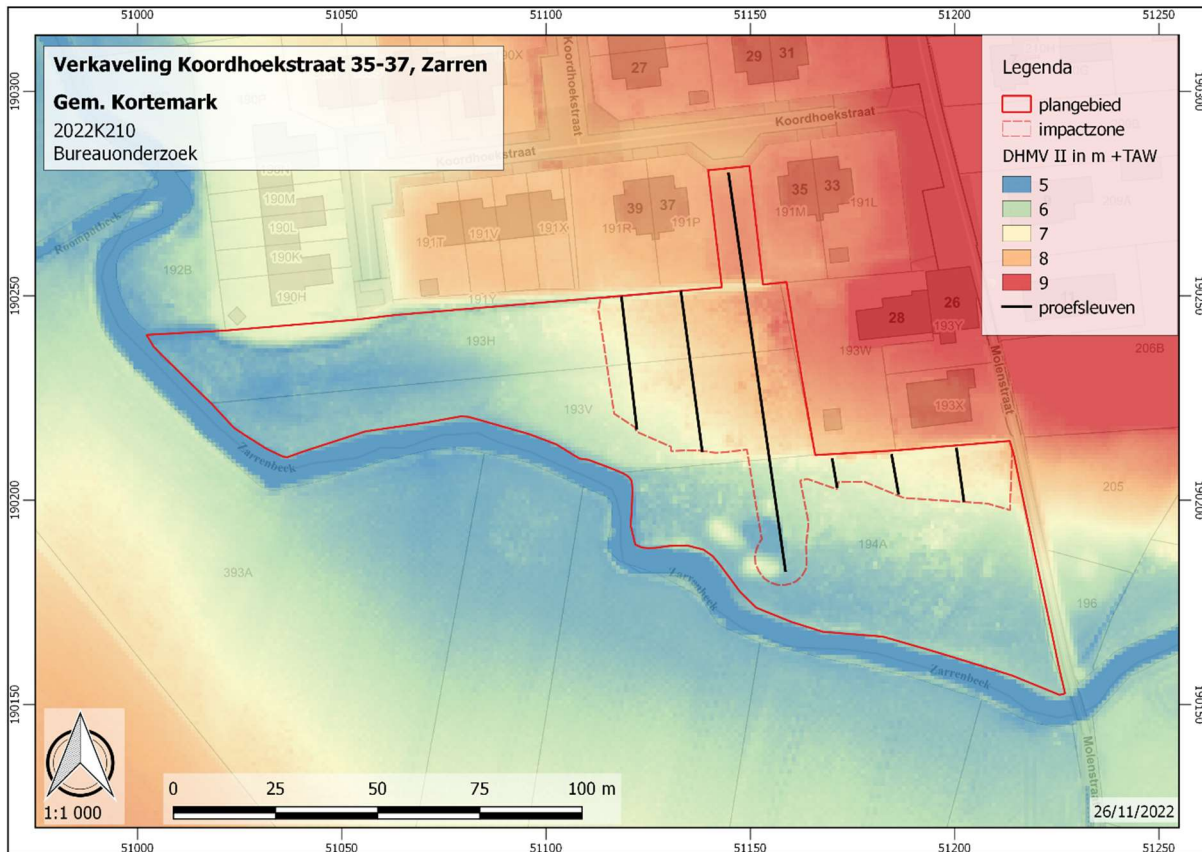
De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot grondvaste sporen onder de teelaarde is een proefsleuvenonderzoek in deel van het plangebied waar werken zijn voorzien en nieuwbouw wordt gefaciliteerd. De proefsleuven worden aangelegd in een regelmatig patroon met tussenafstand van maximaal 15 m. De sleuven worden ingeplant in functie van efficiënt grondverzet, volgens een grotendeels NNW-ZZO gerichte as (Figuur 3). Opzet is om de naar verwachting meest natuurlijke topografie haaks en maximaal informatief aan te snijden. Het plangebied is ca. 9.468 m² groot. Alle voorziene bodemingrepen zijn geconcentreerd in één enkele zone, de impactzone van de verkaveling met een oppervlakte van ca. 3.050m². De proefsleuven dienen 10% van de onderzoekbare oppervlakte van deze impactzone te beslaan, d.i. ca. 305m² met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant, d.i. ca. 77m². De kijkvensters dienen voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen.

De proefsleuven worden aangelegd door een rupskraan met gladde bak, deze kraan dient over voldoende vermogen te beschikken om een vlotte werking te garanderen. De minimale breedte van de kraanbak bedraagt ca. 1.8 m. De proefsleuven worden laagsgewijs uitgegraven door de kraan, onder begeleiding van de veldwerkleider, tot op het archeologisch leesbaar niveau. Indien sprake is van meerdere sporenniveaus wordt pas gezakt naar het dieperliggende niveau indien het bovenliggende vrij is van sporen.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek moet eveneens aandacht uitgaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd waar dit relevant is voor de landschappelijke vraagstelling. De profielen worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven. De bodemprofielen worden geïnterpreteerd door een aardkundige. Minimaal wordt één profielkolom per 2 sleuven aangelegd in een geschrant patroon. Minstens één profielkolom wordt aangelegd ter hoogte van de geplande bufferpoel tot op de diepte van de geplande uitgraving. Het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

4.5 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Voor beschreven onderzoek worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

Figuur 3: voorstel proefsleuvenonderzoek op GRB en DHMV II (bron: geopunt.be)

4.6 Competenties van uitvoerders

Het team bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.
- een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.
- een aardkundige, deze aardkundige voert de bodemkundige waarnemingen tijdens het proefsleuvenonderzoek uit. Hij/zij rapporteert over de waarnemingen.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog. Conform de CGP artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige. In de raamprijs wordt bij voorkeur een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig. Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

4.7 Bewaring en deponering

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.